

Mark- och miljödomstolen

Till Justitiedepartementet via
ju.remissvar@regeringskansliet.se
kopia till ju.L1@regeringskansliet.se

Remiss av promemorian Rätt att installera laddpunkt hemma (Ds 2025:13, ert dnr Ju2025/01361)

Nacka tingsrätt, mark- och miljödomstolen, har beretts möjlighet att lämna synpunkter på innehållet i promemorian. Domstolen har, utifrån de intressen som domstolen har att bevaka, följande synpunkter på det remitterade förslaget.

Förvaltning genom samfällighetsförening – förutsättning för beslut om installation av laddningspunkt (avsnitt 5.5.4.1) och Samfällighetsföreningar och deras medlemmar (avsnitt 8.3.3)

Domstolen noterar, vilket inte framgår av utredningen, att förutsättningarna för att utverka en exekutionstitel skiljer sig åt beroende på om debitering sker genom uttaxering respektive uttagande av bruksavgift varpå det senare inte innebär en exekutionstitel. En bruksavgift omfattas inte heller av sådan förmånsrätt som framgår av lagen (1973:1152) om förmånsrätt för fordringar enligt lagen (1973:1150) om förvaltning av samfälligheter. Föreningen torde vid sådana förhållanden i stället vara hänvisade till allmän domstol för indrivande av fordran.

Överväganden som rör kostnadsansvar vid installation av laddinfrastruktur i gemensamhetsanläggningar (avsnitt 5.7.3)

Domstolen delar utredningens uppfattning om att det i och för sig många gånger kan vara lämpligt med sektionsindelning för laddpunkten med tillhörande laddinfrastruktur. Genom en sådan lösning kommer laddpunkten (andelstalet för utförande och drift avseende denna) att följa med vid en försäljning av fastigheten. Det kan dock ifrågasättas huruvida den administrativa börda som riskerar tillfalla samfällighetsföreningen vid sådan indelning är rimlig (både avseende den ekonomiska särredovisningen och hanteringen vid in- och utträde i sektionen). Detta särskilt med beaktande av den omständighet att varje laddpunkt med tillhörande laddinfrastruktur tillfaller gemensamhetsanläggningen i sin helhet och därmed varje medlem i samfällighetsföreningen.

Allvarliga och berättigade skäl att neka den boende att installera (avsnitt 5.8)

Enligt utredningen åligger det samfällighetsföreningens stämma att hantera en begäran om installation av laddpunkt. I denna bedömning ligger att samfällighetsföreningen ska göra en proportionalitetsbedömning. Domstolen ifrågasätter rimligheten i att ålägga den enskilda samfällighetsföreningen att göra en sådan bedömning. Särskilt mot bakgrund av att stämman också har att beakta 19 § lagen (1973:1150) om förvaltning av samfälligheter, SFL, och likabehandlingsprincipen. En situation där detta torde kunna ställas på sin spets är exempelvis då föreningen tillåtit ett antal laddpunkter men inte kan bevilja ytterligare laddpunkter eftersom det kräver en uppgradering av hela systemet, vilket enligt utredningen kan utgöra ett skäl att säga nej till installation av laddpunkt (se exempelvis avsnitt 5.6).

Betydelsen av det ändamål som gemensamhetsanläggningen ska tillgodose (avsnitt 5.11.6)

Genom bestämmelsen i 19 b § i lagen (1973:1150) om förvaltning av samfälligheter, SFL, i dess föreslagna lydelse framgår av andra stycket att det som anges i bestämmelsen gäller utan hinder av 18 § andra stycket SFL.

Enligt bestämmelsen i 43 a § anläggningslagen (1973:1149) i dess föreslagna lydelse framgår vidare bl.a. att en samfällighetsförenings beslutat om ändring enligt första stycket i samma bestämmelse, i syfte att en medlem ska stå kostnader för installation och drift av laddningspunkt enligt 19 b § SFL, får samma rättsverkan som ett beslut vid en förrättning när ändringen godkänns av lantmäterimyndigheten.

Principiellt innebär detta att den enskilda medlemmen genom att ansöka om installation av laddpunkt kan – om än inte formellt – ändra ändamålet i samfällighetsföreningen. Detta innebär enligt domstolen ett principiellt avsteg i förhållande till den ordning som tidigare har gällt genom vilken ändamålet inte har kunnat ändras på annat sätt än genom förrättning.

Domstolen noterar vidare att det är förekommande att bostadsrättsföreningar är medlemmar i samfällighetsföreningar. I sådana fall är inte den enskilde medlem i samfällighetsföreningen utan det är bostadsrättsföreningen som är att betrakta som medlem. Domstolen saknar ett resonemang om huruvida den enskilda bostadsrättsinnehavaren under sådana förhållanden ska ha rätt att installera laddpunkt.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser (avsnitt 7)

Det förekommer samfällighetsföreningar där medlemmar fått installera laddpunkter. Vidare förekommer samfällighetsföreningar som utan omprövning installerat laddpunkter i föreningens regi. Det är inte helt klart om de ingår i ändamålet för gemensamhetsanläggningen. Vidare kan ett system med bruksavgifter ha införts i strid mot gällande anläggningsbeslut. Domstolen saknar ett utvecklat resonemang kring hur dessa redan vidtagna åtgärderna ska bedömas inom ramen för nya klander mål.

Domstolen har därutöver, utifrån de intressen som domstolen har att bevaka, inga synpunkter på det remitterade förslaget.

Detta yttrande har beslutats av tingsfiskalen Jens Ödman och tekniska rådet Monica Lagerqvist Nilsson.

Jens Ödman

Monica Lagerqvist Nilsson

Kopia till tingsrättens allmänna diarium